

Bruxelles, 29.10.2021.
C(2021) 7672 final

DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) .../...

od 29.10.2021.

o dopuni Direktive 2014/53/EU Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu primjene bitnih zahtjeva iz članka 3. stavka 3. točaka (d), (e) i (f) te direktive

(Tekst značajan za EGP)

{SEC(2021) 382 final} - {SWD(2021) 302 final} - {SWD(2021) 303 final}

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST DELEGIRANOG AKTA

Velik broj radijske opreme svakodnevno koriste odrasli potrošači ili profesionalni korisnici, ali i ranjivi korisnici kao što su djeca.

S jedne strane, Europski parlament i Vijeće u više su navrata istaknuli potrebu za jačanjem kibersigurnosti u EU-u¹, prepoznajući sve veću važnost radijske opreme priključene na internet, uključujući strojeve, senzore i mreže koji čine internet stvari (IoT), kao i s tim povezane sigurnosne probleme. Okvir EU-a čini nekoliko zakonodavnih akata² koji obuhvaćaju aspekte povezane s kibersigurnošću ili neke njezine elemente. Pri rješavanju određenih pitanja kibersigurnosti akteri/dionici mogu imati posebne obveze doprinijeti očuvanju sigurnosti cijelog digitalnog ekosustava. Na primjer, mrežni operateri i pružatelji usluga trebali bi osigurati da su njihovi sustavi i platforme sigurni, proizvođači opreme trebali bi osigurati da je ona projektirana uzimajući u obzir sigurnosna načela, korisnici bi trebali biti svjesni rizika obavljanja određenih operacija i važnosti nužnih ažuriranja opreme koju upotrebljavaju, a države članice mogu utvrditi prioritete. Kibersigurnost cijelog ekosustava zajamčena je samo ako su svi njegovi sastavni dijelovi kibersigurni.

S druge strane, u prosincu 2016. Norveško vijeće potrošača ocijenilo je tehničke značajke odabranih radijski povezanih igračaka³. Nalazi vijeća upućuju na mogući nedostatak zaštite prava djece na privatnost, zaštite osobnih podataka i u pogledu sigurnosti. Zahvaljujući integriranim zvučnicima, mikrofonomima i drugim senzorima, međusobno povezane igračke po definiciji su „pametne” i mogu, na primjer, tumačiti govor, što ih čini sposobnima za interakciju s djetetom. Usto mogu snimati ne samo fotografije, videozapise, podatke o geolokaciji i podatke povezane s iskustvom igranja, nego i broj otkucaja srca, navike spavanja ili druge osobne podatke. Izvješće pokazuje i da neke od tih igračaka mogu i oglašavati proizvode u interakciji s djetetom, što možda nije u skladu s očekivanom transparentnošću te vrste proizvoda. Zbog toga je Europska udruga za zaštitu potrošača⁴ pozvala na djelovanje.

Igračke su samo dio šireg sektora u kojem su zabilježeni slični rizici. Direktivom 2009/48/EZ utvrđuju se sigurnosni zahtjevi koje igračke obuhvaćene njezinim područjem primjene moraju ispuniti prije nego se smiju staviti na tržište u Uniji. Međutim, zahtjevi iz te direktive ne

¹ Zaključci Vijeća o važnosti mreža 5G za europsko gospodarstvo i potrebi za ublažavanjem sigurnosnih rizika povezanih s mrežama 5G <https://www.consilium.europa.eu/media/41595/st14517-en19.pdf>

Zaključci Vijeća o važnosti mreža 5G za europsko gospodarstvo i potrebi za ublažavanjem sigurnosnih rizika povezanih s mrežama 5G <https://www.europarl.europa.eu/legislative-train/api/stages/report/current/theme/connected-digital-single-market/file/cyber-security-package>
<https://www.forbrukerradet.no/siste-nytt/connected-toys-violate-consumer-laws/>
http://www.beuc.eu/publications/beuc-x-2018-017_cybersecurity_for_connected_products.pdf

² Riječ je o sljedećim aktima: i. Opća uredba o zaštiti podataka (EU) 2016/679 (GDPR), ii. Direktiva 2002/58/EZ o privatnosti i elektroničkim komunikacijama (Direktiva o e-privatnosti), iii. Uredba (EU) 2019/881, „Akt o kibersigurnosti” (CSA), iv. Direktiva (EU) 2019/713 o borbi protiv prijevara i krivotvorenja u vezi s bezgotovinskim sredstvima plaćanja, „Direktiva o bezgotovinskim sredstvima plaćanja”, v. Direktiva 2013/40/EU o napadima na informacijske sustave, vi. Direktiva (EU) 2019/713 o sigurnosti mrežnih i informacijskih sustava (Direktiva NIS) i vii. Uredba (EU) 910/2014 o elektroničkoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektroničke transakcije na unutarnjem tržištu (Uredba o eIDAS-u).

³ <https://www.forbrukerradet.no/siste-nytt/connected-toys-violate-consumer-laws/>

⁴ http://www.beuc.eu/publications/beuc-x-2018-017_cybersecurity_for_connected_products.pdf

uključuju, na primjer, zahtjeve kojima se osigurava zaštita osobnih podataka i privatnosti ili zaštita od prijevare.

Pametni uređaji, pametni fotoaparati i niz drugih povezanih radijskih uređaja kao što su mobilni telefoni, prijenosna računala, hardverski ključevi, alarmni sustavi i sustavi kućanske automatizacije također su primjeri opreme kojoj prijete hakiranje i primjeri su pitanja privatnosti kad su povezani s internetom. Usto, radijskom opremom za nošenje na tijelu (npr. prstenima, narukvicama, džepnim kopčama, slušalicama, uređajima za praćenje tjelovježbe itd.) može se pratiti i bilježiti niz osjetljivih podataka korisnika (npr. položaj, temperatura, krvni tlak, otkucaji srca) i dalje ih prenositi, ne samo internetom, već i nesigurnim komunikacijskim tehnologijama kratkog dometa. Direktivom 2014/53/EU o radijskoj opremi⁵ uspostavlja se regulatorni okvir za stavljanje radijske opreme na jedinstveno tržište. Odnosi se na obvezne uvjete za pristup radijske opreme tržištu. Direktiva o radijskoj opremi obuhvaća električnu i elektroničku opremu koja se može koristiti radiofrekvencijskim spektrom za potrebe komunikacije i/ili radiodeterminacije. Države članice putem svojih nacionalnih tijela za nadzor tržišta poduzimaju korektivne mjere ako radijska oprema ne ispunjava zahtjeve.

U članku 3. Direktive o radijskoj opremi utvrđeni su bitni zahtjevi koje radijska oprema stavljena na tržište Unije mora ispunjavati, točnije u članku 3. stavku 1. točki (a) utvrđuje se bitni zahtjev u pogledu zdravlja i sigurnosti, u članku 3. stavku 1. točki (b) bitni zahtjevi u pogledu elektromagnetske kompatibilnosti, a u članku 3. stavku 2. bitni zahtjevi u pogledu djelotvorne i učinkovite uporabe radiofrekvencijskog spektra. Usto, člankom 3. stavkom 3. predviđaju se dodatni bitni zahtjevi koji se primjenjuju na kategorije ili razrede radijske opreme navedene u povezanim delegiranim aktima Komisije.

Direktivom o radijskoj opremi Komisija se ovlašćuje za donošenje delegiranih akata kako bi se svi bitni zahtjevi iz njezina članka 3. stavka 3. učinili primjenjivima tako što će se utvrditi da se svaki od tih zahtjeva odnosi na kategorije ili razrede radijske opreme. Tri točke članka 3. stavka 3. drugog podstavka relevantne su za ovu inicijativu:

- točka (d) za zaštitu mreže;
- točka (e) za zaštitne mjere za zaštitu osobnih podataka i privatnosti;
- točka (f) za zaštitu od prijevare.

Međutim, cilj nije uvesti dodatna pravila ili pravila koja se preklapaju s postojećim zakonodavstvom, nego osigurati da se postojeća načela, ako je primjenjivo, prenesu u posebne zahtjeve za proizvodnju robe koja se stavlja na tržište Unije uz određeni stupanj provedbe ili provjere. Važno je osigurati komplementarnost s postojećim okvirom EU-a. U tom smislu radijska oprema, proizvodi ili sastavni dijelovi na koje se primjenjuju uredbe (EU) 2019/2144⁶ i (EU) 2018/1139⁷ ili Direktiva (EU) 2019/520⁸ ne bi trebali biti obuhvaćeni

⁵ Direktiva 2014/53/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o usklađivanju zakonodavstava država članica o stavljanju na raspolaganje radijske opreme na tržištu i stavljanju izvan snage Direktive 1999/5/EZ, SL L 153, 22.5.2014., str. 62.–106.

⁶ Uredba (EU) 2019/2144 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. studenoga 2019. o zahtjevima za homologaciju tipa za motorna vozila i njihove prikolice te za sustave, sastavne dijelove i zasebne tehničke jedinice namijenjene za takva vozila, u pogledu njihove opće sigurnosti te zaštite osoba u vozilima i nezaštićenih sudionika u cestovnom prometu, o izmjeni Uredbe (EU) 2018/858 Europskog parlamenta i Vijeća i stavljanju izvan snage uredbi (EZ) br. 78/2009, (EZ) br. 79/2009 i (EZ) br. 661/2009 Europskog parlamenta i Vijeća i uredbi Komisije (EZ) br. 631/2009, (EU) br. 406/2010, (EU) br. 672/2010,

kategorijama ili razredima radijske opreme koja bi trebala biti u skladu s bitnim zahtjevima iz članka 3. stavka 3. točaka (e) i (f) Direktive 2014/53/EU.

Kad je riječ o zaštiti podataka, zakonodavstvom Unije o osobnim podacima i zaštiti privatnosti, kao što su Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća⁹ i Direktiva 2002/58/EZ Europskog parlamenta i Vijeća¹⁰, uređuje se obrada osobnih podataka i zaštita privatnosti, ali ne i stavljanje radijske opreme na tržište Unije.

Glavni je cilj ove inicijative pridonijeti jačanju „ekosustava povjerenja” koji proizlazi iz sinergija svih povezanih zakonodavnih akata EU-a o zaštiti mreža, zaštiti privatnosti i zaštiti od prijevara, koji su detaljnije opisani u priloženoj procjeni učinka. Inicijativom bi se zatim na tržištu EU-a trebala omogućiti samo dovoljno sigurna radijska oprema. Imajući na umu opće ciljeve, inicijativom se namjerava pojačati poštivanje određenih temeljnih prava (npr. privatnosti) i poduprijeti ciljeve politike utvrđene u drugim zakonodavnim aktima EU-a kojima se ne dopušta provedba na tržištu. S obzirom na opseg rizika i s obzirom na to da brza primjenjivost ima pozitivan učinak na postojeće ciljeve politike EU-a, potrebno je pravodobno djelovanje. Mogućnost primjene ovlasti koje su već dodijeljene Komisiji omogućit će djelovanje u postojećem okviru i bez potrebe za posebnim dodatnim zakonodavstvom. Kako bi se riješili problemi povezani s proizvodima koji nemaju sigurnosne značajke, poseban je cilj tijelima za nadzor tržišta pružiti alat za provedbu koji im omogućuje poduzimanje korektivnih mjera. Dodatni cilj je osiguravanje jedinstvenog tržišta predmetnih proizvoda, bez prepreka zbog različitih lokalnih ili nacionalnih propisa kojima se povećava administrativno opterećenje, posebno manjih poduzeća. Konačni je cilj uspostaviti jednake uvjete s pomoću jasnih i razmjernih pravila koja se djelotvorno i ujednačeno provode diljem EU-a.

Potreba za pravilima unutarnjeg tržišta koja uključuju zaštitne mjere protiv nesigurnih proizvoda i usluga istaknuta je u Zajedničkoj komunikaciji Komisije i Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 16. prosinca 2020. o strategiji EU-a za kibersigurnost za digitalno desetljeće¹¹.

(EU) br. 1003/2010, (EU) br. 1005/2010, (EU) br. 1008/2010, (EU) br. 1009/2010, (EU) br. 19/2011, (EU) br. 109/2011, (EU) br. 458/2011, (EU) br. 65/2012, (EU) br. 130/2012, (EU) br. 347/2012, (EU) br. 351/2012, (EU) br. 1230/2012 i (EU) 2015/166 (SL L 325, 16.12.2019., str. 1.).

⁷ Uredba (EU) 2018/1139 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2018. o zajedničkim pravilima u području civilnog zrakoplovstva i osnivanju Agencije Europske unije za sigurnost zračnog prometa i izmjeni uredbi (EZ) br. 2111/2005, (EZ) br. 1008/2008, (EU) br. 996/2010, (EU) br. 376/2014 i direktiva 2014/30/EU i 2014/53/EU Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage uredbi (EZ) br. 552/2004 i (EZ) br. 216/2008 Europskog parlamenta i Vijeća i Uredbe Vijeća (EEZ) br. 3922/91 (SL L 212, 22.8.2018., str. 1.).

⁸ Direktiva (EU) 2019/520 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. ožujka 2019. o interoperabilnosti elektroničkih sustava za naplatu cestarine i olakšavanju prekogranične razmjene informacija o neplaćanju cestarina u Uniji, SL L 91, 29.3.2019., str. 45.

⁹ Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka), SL L 119, 4.5.2016., str. 1.

¹⁰ Direktiva 2002/58/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. srpnja 2002. o obradi osobnih podataka i zaštiti privatnosti u području elektroničkih komunikacija (Direktiva o privatnosti i elektroničkim komunikacijama), SL L 201, 31.7.2002., str. 37.

¹¹ JOIN/2020/18 final

2. SAVJETOVANJA PRIJE DONOŠENJA AKTA

U strategiji savjetovanja za ovu inicijativu u obzir su uzeti svi mogući povezani aspekti, među ostalim i učinci na društvo (npr. potrošače i gospodarske subjekte), nacionalna tijela, uvjeti pristupa zajedničkom tržištu te provedba ili sinergije s dodatnim zakonodavnim aktima EU-a. Uz povratne informacije dobivene iz drugih izvora istraživanja (npr. „uredsko istraživanje”), upotrijebljene su i povratne informacije dionika.

Relevantni dionici bili su: javna tijela nadležna za obradu podataka, borbu protiv prijevara i/ili radijsku opremu, udruženja gospodarskih subjekata, pojedinačni gospodarski subjekti, organizacije potrošača, građani, akademske/istraživačke institucije i relevantne nevladine organizacije, prijavljena tijela, europske organizacije za normizaciju.

Provedene su sljedeće konkretne aktivnosti savjetovanja:

- svi zainteresirani dionici mogli su dati povratne informacije o početnoj procjeni učinka tijekom razdoblja od četiri tjedna¹²,
- javno savjetovanje u trajanju od 12 tjedana pokrenuto je na Komisijinu portalu Bolja regulativa¹³,
- ciljano savjetovanje posebno je bilo usmjereno na države članice, gospodarske subjekte (udruge ili pojedinačne), organizacije potrošača, tijela za ocjenjivanje usklađenosti, potrošače ili druge stručnjake.

Dionici su ujedno bili pozvani na sudjelovanje u ciljanom istraživanju, uključujući one koji su sudjelovali na sastanku Stručne skupine za radijsku opremu. Njih 56 odlučilo je odgovoriti ispunjavanjem upitnika. Odgovori su primljeni iz 20 zemalja, uključujući 14 država članica EU-a. Najveći broj odgovora (14) bio je iz Belgije, među kojima su gotovo svi bili odgovori tijela koja predstavljaju proizvođače ili potrošače. Njemačka je bila sljedeća najzastupljenija zemlja s 11 ispitanika, od kojih su većina bili proizvođači. Od država koje nisu članice EU-a, najviše ih je bilo iz SAD-a (pet ispitanika), što je uključivalo proizvođače i industrijska tijela. Veličina organizacija koje su odgovorile na upitnik bila je uravnotežena. Velike organizacije bile su mahom proizvođači ili nacionalne javne uprave, osim dvaju tijela za ocjenjivanje usklađenosti i jednog sveučilišta. Mnoge mikroorganizacije bile su industrijske ili potrošačke udruge. Malih i srednjih organizacija bilo je svih vrsta.

Upitnik u okviru otvorenog javnog savjetovanja, koji se sastojao od otvorenih i zatvorenih pitanja, ispunila su 42 sudionika. Profil ispitanika bio je sljedeći:

- 42 iz 14 država članica EU-a,
- najveći broj odgovora (osam) došao je iz Njemačke, od kojih sedam od građana,
- šest ih je bilo iz Belgije, a svi su bili odgovori predstavničkih tijela na razini EU-a (pet poslovnih udruga i jedna udruga za zaštitu potrošača),

¹² <https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/2018-Smartwatches-and-connected-toys>

¹³ <https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/2018-Smartwatches-and-connected-toys/public-consultation>

- šest ih je bilo iz Španjolske, od čega su četiri bili odgovori javnih tijela, a dva trgovačkih društava,
- nijedan ispitanik nije bio izvan EU-a.

Profil vrsta ispitanika bio je sljedeći:

- od 42 ispitanika, malo više od polovine (22) bili su građani
- iz 10 država članica EU-a,
- od šest javnih tijela, četiri su bila iz Španjolske i po jedno iz Estonije i Irske,
- od sedam poslovnih udruženja pet su bila tijela na razini EU-a sa sjedištem u Belgiji,
- šest poduzeća bilo je iz pet zemalja, tri su bila mikropoduzeća, dva mala i jedno veliko,
- jedna organizacija za zaštitu potrošača bila je tijelo na razini EU-a sa sjedištem u Belgiji.

Savjetovanje sa Stručnom skupinom za radijsku opremu (E03587) provedeno je 18. rujna i 17. studenoga 2020. u pogledu preliminarnih dokumenata u kojima se razmatraju određeni bitni aspekti delegiranog akta (područje primjene, primjenjivi članci, izuzeća, datum primjene). Savjetovanje s istom skupinom o nacrtu akta održano je 24. veljače 2021. U Stručnoj skupini za radijsku opremu sudjeluju tijela država članica EU-a i pridruženih zemalja, udruge potrošača, udruženja gospodarskih subjekata čije je poslovanje obuhvaćeno Direktivom o radijskoj opremi i europske organizacije za normizaciju. Zaprimiteljne primjedbe i komentari javno su dostupni u CIRCABC-u¹⁴, a predmetne rasprave usto su sažete u zapisnicima sastanaka.

Nekoliko opcija politike odbačeno je ili u ranoj fazi ili tijekom razvoja ove inicijative, iz različitih razloga, kao što je navedeno u nastavku:

- U ranoj fazi jedna od razmotrenih mogućih opcija politike bila je uvođenje horizontalnog zakonodavnog akta o kibersigurnosti. Nekoliko pojedinačnih proizvođača i njihovih industrijskih udruženja predložilo je to kao najbolju opciju politike kojom bi se, prema njihovu mišljenju, izbjegla fragmentacija rezultata, učinkovitosti i djelotvornosti. Međutim, u raspravama u Stručnoj skupini za radijsku opremu istaknuto je da, s obzirom na zakonodavne rokove koji su potrebni za postupak suodlučivanja, takva opcija možda neće biti pravodobna u usporedbi s jednim ili više delegiranih akata na temelju Direktive o radijskoj opremi.
- U trenutku objave početne procjene učinka Akt o kibersigurnosti još nije bio donesen pa se na njemu nije mogla temeljiti nijedna opcija. Nadalje, uspostavom programa kibersigurnosne certifikacije na temelju akta ne uvode se pravne obveze u pogledu stavljanja proizvoda na tržište. Stoga je kibersigurnosna certifikacija i dalje dobrovoljna aktivnost i uređena je u okviru dobrovoljnih industrijskih pristupa u kontekstu opcija politike.

Naposljetku, u kasnijoj fazi, tj. nakon objave početne procjene učinka, određene države članice predložile su donošenje članka 3. stavka 3. točke (d) u vezi s člankom 3. stavkom 3.

¹⁴ https://circabc.europa.eu/ui/group/43315f45-aaa7-44dc-9405-a86f639003fe/library/f6e8f574-6864-4350-94bb-1719fe29a6c0?p=1&n=10&sort=modified_DESC

točkom (e) i člankom 3. stavkom 3. točkom (f), uvažavajući sinergije zajedničkog donošenja triju članaka. Budući da su države članice i udruge potrošača smatrale da je donošenje članka 3. stavka 3. točke (d) dopuna opciji 4, nije razmatrana samostalna opcija za članak 3. stavak 3. točku (d).

Nadalje, kako bi se obuhvatili kibersigurnosni rizici u svim povezanim proizvodima i povezanim uslugama tijekom njihova cijelog ciklusa uporabe, Komisija je u Zajedničkoj komunikaciji o „Strategiji EU-a za kibersigurnost za digitalno desetljeće”¹⁵ iz prosinca 2020. najavila da će razmotriti sveobuhvatan pristup, uključujući moguća nova horizontalna pravila za poboljšanje kibersigurnosti svih povezanih proizvoda i povezanih usluga na unutarnjem tržištu.

3. JAVNO SAVJETOVANJE O NACRTU AKTA

Nakon rasprave o nacrtu akta sa Stručnom skupinom za radijsku opremu pokrenuto je službeno javno savjetovanje¹⁶ u trajanju od četiri tjedna. Savjetovanje je bilo otvoreno svim građanima i dionicima bez ograničenja.

Ukupni broj primljenih doprinosa bio je 26. Profil ispitanika bio je sljedeći:

- Najveći broj odgovora (18) bio je iz Belgije.
- Samo je jedan doprinos poslan iz zemlje izvan Europske unije (Švicarska).
- Četiri su odgovora upućena iz Nizozemske te po jedan iz Poljske, Njemačke i Francuske.

Profil vrsta ispitanika bio je sljedeći:

- Većina je doprinosa (17) bila iz industrije.
- Potrošači i nevladine udruge pružili su tri odgovora.
- Povratne informacije poslala su četiri građana.
- Dva su doprinosa uputile europske organizacije za normizaciju.

Nakon procjene tih doprinosa zaključeno je da nije potrebno izmijeniti nacrt akta zbog razloga navedenih u nastavku:

- Neki su se doprinosi posebno odnosili na tehničke mjere za ublažavanje prijetnji kibersigurnosti. Međutim, ovim se aktom ne utvrđuju tehničke mjere, nego samo bitni zahtjevi. Stajališta izražena u primljenim doprinosima o tim tehničkim pitanjima uzet će se u obzir pri izradi pratećih usklađenih normi.
- Neki su dionici izrazili zabrinutost zbog navodnog udvostručivanja obveza s drugim zakonodavnim aktima EU-a. Ovim se nacrtom akta uređuje stavljanje na tržište opreme obuhvaćene područjem primjene, elementa koji nije uređen drugim zakonodavnim okvirom EU-a. Usto, aktom se ne namjeravaju regulirati postupci ili usluge niti bilo kakva pitanja nakon stavljanja na tržište koji nisu obuhvaćeni Direktivom o radijskoj opremi.

¹⁵ JOIN/2020/18 final

¹⁶ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/2018-Internet-connected-radio-equipment-and-wearable-radio-equipment_hr

- Jedno industrijsko udruženje navelo je da se prema njihovu mišljenju aktom stvaraju prepreke za MSP-ove. Kako je navedeno u procjeni učinka, tehnička rješenja osigurati će se nadolazećim usklađenim normama. U njihovoj izradi sudjelovat će i MSP-ovi.
- Primljen je niz primjedbi o razumijevanju kategorija opreme na koje će se primjenjivati bitni zahtjevi. Definicija „uređaja priključenog na internet” detaljno je razmotrena na relevantnoj stručnoj skupini. Ograničavanje područja primjene u smislu predviđene uporabe, a ne u smislu tehničkih funkcionalnosti, dovelo bi do toga da određena oprema ne bi bila obuhvaćena aktom. S tehničkog stajališta komunikacija putem interneta bila bi moguća pa bi hakeri mogli iskoristiti tu ranjivost. Usto, koncept „mreže” nije jasan i ne uključuje internet.
- Neka industrijska udruženja izrazila su zabrinutost zbog načela tehnološke neutralnosti jer žičana oprema nije obuhvaćena aktom. Procjenom učinka potvrđeno je da bežični uređaji u većoj mjeri izlažu korisnike riziku u pogledu kibersigurnosti pa bi stoga za tu radijsku opremu trebalo provesti posebne mjere politike.
- Jedno industrijsko udruženje istaknulo je da aktom nije obuhvaćena sva oprema kojom se služe djeca. U tom je pogledu zaštita djece u pogledu privatnosti osigurana obvezama propisanim proizvođačima uređaja priključenih na internet, igračaka i opreme za skrb o djeci (za posljednje dvije vrste čak i ako ne mogu komunicirati putem interneta). Radijska oprema koju koriste djeca u velikoj je mjeri uključena u prethodno navedene kategorije.
- Većina dionika izrazila je zabrinutost u pogledu trajanja prijelaznog razdoblja, smatrajući ga prekratkim ili predugim. Prijelazno razdoblje od 30 mjeseci smatra se optimalnim za uravnoteživanje hitne potrebe za poboljšanjem razine kibersigurnosti radijske opreme na europskom tržištu i potrebe da se proizvođačima omogući razumno razdoblje za prilagodbu njihovih proizvoda.

4. PRAVNI ELEMENTI DELEGIRANOG AKTA

Cilj je ove delegirane uredbe bitne zahtjeve iz članka 3. stavka 3. točaka (d), (e) i (f)¹⁷ Direktive o radijskoj opremi, koji se odnose na elemente kibersigurnosti, učiniti primjenjivima na one kategorije radijske opreme koje predstavljaju kibersigurnosne rizike.

Točnije, njome se predviđa da se članak 3. stavak 3. točke (d), (e) i (f) Direktive o radijskoj opremi primjenjuju na radijsku opremu priključenu na internet, definiranu u članku 1., podložno određenim izuzećima kako je navedeno u delegiranom aktu.

Njome se ujedno predviđa da se članak 3. stavak 3. točka (e) Direktive o radijskoj opremi primjenjuje na radijsku opremu za nošenje na tijelu, igračke koje su ujedno radijska oprema i radijsku opremu za skrb o djeci, neovisno o tome je li priključena na internet, podložno određenim izuzećima kako je navedeno u delegiranom aktu.

Delegirana uredba u skladu je s načelima utvrđenima u relevantnim zakonodavnim aktima EU-a, posebno u zakonodavstvu EU-a u području kibersigurnosti.

¹⁷ (d) Zaštita mreže, (e) zaštita osobnih podataka i (f) privatnost i zaštita od prijevara.

Datum početka primjene Delegirane uredbe jest 30 mjeseci od njezina stupanja na snagu pa stoga Delegirana uredba neće utjecati na radijsku opremu stavljenu na tržište Unije prije tog datuma primjene.

Delegirana uredba ne utječe na proračun EU-a.

DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) .../...

od 29.10.2021.

o dopuni Direktive 2014/53/EU Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu primjene bitnih zahtjeva iz članka 3. stavka 3. točaka (d), (e) i (f) te direktive

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Direktivu 2014/53/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o usklađivanju zakonodavstava država članica o stavljanju na raspolaganje radijske opreme na tržištu i stavljanju izvan snage Direktive 1999/5/EZ¹, a posebno njezin članak 3. stavak 3. drugi podstavak u vezi s člankom 3. stavkom 3. prvim podstavkom točkama (d), (e) i (f),

budući da:

- (1) Zaštita mreže ili njezina funkcioniranja od štete, zaštita osobnih podataka i privatnosti korisnika i pretplatnika te zaštita od prijevarena elementi su kojima se podupire zaštita od kibersigurnosnih rizika.
- (2) Kako je navedeno u uvodnoj izjavi 13. Direktive 2014/53/EU, zaštita osobnih podataka i privatnosti korisnika i pretplatnika radijske opreme te zaštita od prijevare može se pojačati određenim funkcijama radijske opreme. U skladu s tom uvodnom izjavom, radijska oprema trebala bi stoga u odgovarajućim slučajevima biti projektirana tako da podržava te funkcije.
- (3) U nadolazećim godinama 5G mreža imat će važnu ulogu u razvoju digitalnog gospodarstva i društva Unije te će potencijalno utjecati na gotovo svaki aspekt života građana Unije. U dokumentu naslovljenom „Kibersigurnost 5G mreža – Paket instrumenata EU-a za smanjivanje rizika”² navodi se mogući zajednički skup mjera za ublažavanje glavnih kibersigurnosnih rizika 5G mreža i daju smjernice za odabir mjera kojima bi trebalo dati prednost u planovima za ublažavanje na nacionalnoj razini i na razini Unije. Uz te je mjere vrlo važno slijediti usklađeni pristup bitnim zahtjevima koji se odnose na elemente zaštite kibersigurnosti koji se primjenjuju na 5G radijsku opremu pri stavljanju na tržište Unije.
- (4) Razinom sigurnosti primjenjivom u skladu s bitnim zahtjevima Unije utvrđenima u članku 3. stavku 3. točkama (d), (e) i (f) radi zaštite mreže, uvođenja zaštitnih mjera za zaštitu osobnih podataka i privatnosti te zaštite od prijevarena ne smije se ugroziti visoka razina sigurnosti koja se zahtijeva na nacionalnoj razini za decentralizirane pametne mreže u području energetike u kojem će se upotrebljavati pametna brojlila koja podliježu tim zahtjevima i za 5G mrežnu opremu kojom se koriste pružatelji javnih

¹ SL L 153, 22.5.2014., str. 62.

² Kibersigurnost 5G mreža – Paket instrumenata EU-a za smanjivanje rizika, 29. siječnja 2020. <https://ec.europa.eu/digital-singlemarket/en/nis-cooperation-group>

elektroničkih komunikacijskih mreža i javno dostupnih elektroničkih komunikacijskih usluga u smislu Direktive (EU) 2018/1972.

- (5) U brojnim je stajalištima izražena i zabrinutost zbog sve većih kibersigurnosnih rizika do kojih dolazi jer se stručnjaci i potrošači, uključujući djecu, sve više koriste radijskom opremom koja: i. može komunicirati putem interneta, neovisno o tome komunicira li izravno ili posredovanjem bilo koje druge opreme („radijska oprema priključena na internet”), tj. takva oprema povezana s internetom upravlja protokolima potrebnima za razmjenu podataka s internetom, bilo izravno ili putem posredničke opreme; ii. može biti igračka s radijskom funkcijom koja je ujedno obuhvaćena područjem primjene Direktive 2009/48/EZ Europskog parlamenta i Vijeća³ ili je projektirana ili namijenjena isključivo za skrb o djeci, kao što su monitori za nadgledanje djece; ili iii. je izrađena ili namijenjena, isključivo ili ne, za nošenje pričvršćena ili obješena na bilo kojem dijelu ljudskog tijela (uključujući glavu, vrat, trup, ruke, dlanove, noge i stopala) ili bilo kojoj odjeći (uključujući pokrivala za glavu i ruke te obuću) koju nose ljudi, kao što je radijska oprema u obliku ručnog sata, prstena, narukvice, slušalica ili naočala („radijska oprema za nošenje na tijelu”).
- (6) U tom bi se pogledu svaka radijska oprema za skrb o djeci, radijska oprema obuhvaćena Direktivom 2009/48/EZ ili radijska oprema za nošenje na tijelu koja može komunicirati putem interneta, neovisno o tome komunicira li izravno ili posredovanjem bilo koje druge opreme, trebala smatrati radijskom opremom priključenom na internet. Primjerice, implantati se ne bi trebali smatrati radijskom opremom za nošenje pričvršćena ili obješena na tijelu jer se ne nose ni na kojem dijelu ljudskog tijela ni ikojoj odjeći niti vješaju s nikog dijela ljudskog tijela ni odjeće. Međutim, implantate bi trebalo smatrati radijskom opremom priključenom na internet ako su sposobni komunicirati putem interneta, bez obzira na to komuniciraju li izravno ili posredovanjem bilo koje druge opreme.
- (7) S obzirom na zabrinutost zbog činjenice da radijska oprema ne osigurava zaštitu od elemenata kibersigurnosnih rizika, potrebno je na određene kategorije ili razrede radijske opreme primijeniti bitne zahtjeve Direktive 2014/53/EU povezane sa zaštitom mreže od štete, zaštitom osobnih podataka i privatnosti korisnika i pretplatnika te zaštitom od prijevара.
- (8) Direktiva 2014/53/EU primjenjuje se na proizvode koji odgovaraju definiciji „radijske opreme” iz njezina članka 2., podložno posebnim izuzećima navedenima u njezinu članku 1. stavcima 2. i 3. Iako se definicija radijske opreme u članku 2. Direktive 2014/53/EU odnosi na opremu koja može komunicirati radijskim valovima, u zahtjevima Direktive 2014/53/EU ne pravi se razlika između radijskih i neradijskih funkcija radijske opreme pa bi stoga svi aspekti i dijelovi opreme trebali biti u skladu s bitnim zahtjevima iz ove Delegirane uredbe.
- (9) Kad je riječ o šteti mreže ili njezinog funkcioniranja ili zlouporabi mrežnih resursa, neprihvatljivo umanjivanje kakvoće usluga može biti uzrokovano radijskom opremom priključenom na internet koja ne osigurava da se mreže ne oštete ili da se ne zloupotrebljavaju. Na primjer, napadač može zlonamjerno preplaviti internetsku mrežu kako bi spriječio zakoniti mrežni promet, poremetiti veze između dva radijska proizvoda i tako spriječiti pristup usluzi, spriječiti određenu osobu da pristupi usluzi, prekinuti uslugu prema određenom sustavu ili osobi ili ometati informacije. Umanjivanje kakvoće internetskih usluga stoga može dovesti do zlonamjernih

³ Direktiva 2009/48/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2009. o sigurnosti igračaka (SL L 170, 30.6.2009., str. 1.).

kibernapada, što će uzrokovati povećane troškove, neugodnosti ili rizike za operatore, pružatelje usluga ili korisnike. Članak 3. stavak 3. točka (d) Direktive 2014/53/EU, kojim se zahtijeva da radijska oprema ne šteti mreži niti njezinom funkcioniranju niti zlorabi mrežne resurse jer bi u suprotnom došlo do neprihvatljivog umanjivanja kakvoće usluge, stoga bi se trebao primjenjivati na radijsku opremu priključenu na internet.

- (10) Izražena je zabrinutost i u pogledu zaštite osobnih podataka i privatnosti korisnika i pretplatnika radijske opreme priključene na internet zbog mogućnosti te radijske opreme da snima, pohranjuje i dijeli informacije, komunicira s korisnikom, uključujući djecu, kad su zvučnici, mikrofoni i drugi senzori integrirani u tu radijsku opremu. Ta se zabrinutost posebno odnosi na sposobnost te radijske opreme da snima fotografije, videozapise, podatke o lokaciji, podatke povezane s iskustvom igranja te broj otkucaja srca, navike spavanja ili druge osobne podatke. Na primjer, naprednim postavkama radijske opreme može se pristupiti s pomoću zadane lozinke ako priključak ili podaci nisu šifrirani ili ako nije uspostavljen pouzdan mehanizam autentifikacije.
- (11) Stoga je važno da radijska oprema priključena na internet koja se stavlja na tržište Unije sadržava mjere za zaštitu osobnih podataka i privatnosti ako je u stanju obrađivati osobne podatke kako su definirani u članku 4. stavku 1. Uredbe (EU) 2016/679⁴ ili podatke definirane u članku 2. točkama (b) i (c) Direktive 2002/58/EZ⁵. Članak 3. stavak 3. točka (e) Direktive 2014/53/EU stoga bi se trebao primjenjivati na radijsku opremu priključenu na internet.
- (12) Usto, kad je riječ o zaštiti osobnih podataka i privatnosti, radijska oprema za skrb o djeci, radijska oprema obuhvaćena Direktivom 2009/48/EZ i radijska oprema za nošenje na tijelu predstavlja sigurnosni rizik čak i ako nema internetske veze. Presretanje osobnih podataka moguće je i ako radijska oprema emitira ili prima radijske valove, a nedostaju mjere kojima se osigurava zaštita osobnih podataka i privatnosti. Radijska oprema za skrb o djeci, radijska oprema obuhvaćena Direktivom 2009/48/EZ i radijska oprema za nošenje na tijelu može postupno pratiti i bilježiti niz osjetljivih (osobnih) podataka korisnika i dalje ih prenositi putem komunikacijskih tehnologija koje bi mogle biti nesigurne. Radijska oprema za skrb o djeci, radijska oprema obuhvaćena Direktivom 2009/48/EZ i radijska oprema za nošenje na tijelu usto bi trebala osigurati zaštitu osobnih podataka i privatnosti ako u smislu članka 4. stavka 2. Uredbe (EU) 2016/679 ima sposobnost obrade osobnih podataka kako su definirani u članku 4. stavku 1. Uredbe (EU) 2016/679 ili podataka o prometu i lokaciji kako su definirani u članku 2. točkama (b) i (c) Direktive 2002/58/EZ. Članak 3. stavak 3. točka (e) Direktive 2014/53/EU stoga bi se trebao primjenjivati na tu radijsku opremu.
- (13) Kad je riječ o prijevarama, informacije, uključujući osobne podatke, mogu se ukrasti s radijske opreme priključene na internet, čime se otvara mogućnost prijevara. Posebne vrste prijevara odnose se na radijsku opremu priključenu na internet kad se ta oprema

⁴ Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka), SL L 119, 4.5.2016., str. 1.

⁵ Direktiva 2002/58/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. srpnja 2002. o obradi osobnih podataka i zaštiti privatnosti u području elektroničkih komunikacija (Direktiva o privatnosti i elektroničkim komunikacijama) (SL L 201, 31.7.2002., str. 37.).

upotrebljava za plaćanja putem interneta. Troškovi mogu biti visoki i ne odnose se samo na osobu koja je pretrpjela prijevaru nego i na društvo u cjelini (na primjer, trošak policijske istrage, troškovi službi za žrtve, troškovi sudskih postupaka za utvrđivanje odgovornosti). Stoga je potrebno osigurati pouzdane transakcije i svesti na najmanju moguću mjeru rizik od financijskog gubitka za korisnika radijske opreme priključene na internet koji izvršava plaćanje putem te radijske opreme i primatelja plaćanja izvršenog upotrebom te radijske opreme.

- (14) Radijska oprema priključena na internet stavljena na tržište Unije trebala bi podržavati značajke kojima se osigurava zaštita od prijevara ako ujedno omogućuje nositelju ili korisniku prijenos novca, novčane vrijednosti ili virtualne valute kako je definirano u članku 2. točki (d) Direktive (EU) 2019/713 Europskog parlamenta i Vijeća⁶. Članak 3. stavak 3. točka (f) Direktive 2014/53/EU stoga bi se trebao primjenjivati na tu radijsku opremu.
- (15) Uredbom (EU) 2017/745 Europskog parlamenta i Vijeća⁷ utvrđuju se pravila o medicinskim proizvodima, a Uredbom (EU) 2017/746 Europskog parlamenta i Vijeća⁸ utvrđuju se pravila o *in vitro* dijagnostičkim medicinskim proizvodima. Uredbom (EU) 2017/745 i Uredbom (EU) 2017/746 obuhvaćeni su određeni elementi kibersigurnosnih rizika povezanih s rizicima obuhvaćenima člankom 3. stavkom 3. točkama (d), (e) i (f) Direktive 2014/53/EU. Radijska oprema na koju se primjenjuje bilo koja od tih uredba stoga ne bi trebala biti obuhvaćena kategorijama ili razredima radijske opreme koja bi trebala biti u skladu s bitnim zahtjevima iz članka 3. stavka 3. točaka (d), (e) i (f) Direktive 2014/53/EU.
- (16) Uredbom (EU) 2019/2144 Europskog parlamenta i Vijeća⁹ utvrđuju se zahtjevi za homologaciju vozila te njihovih sustava i sastavnih dijelova. Usto, glavni je cilj Uredbe (EU) 2018/1139 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁰ uspostaviti i održavati visoku i ujednačenu razinu sigurnosti civilnog zračnog prometa u Uniji. Štoviše,

⁶ Direktiva (EU) 2019/713 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. o borbi protiv prijevara i krivotvorenja u vezi s bezgotovinskim sredstvima plaćanja i zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2001/413/PUP (SL L 123, 10.5.2019., str. 18.).

⁷ Uredba (EU) 2017/745 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. travnja 2017. o medicinskim proizvodima, o izmjeni Direktive 2001/83/EZ, Uredbe (EZ) br. 178/2002 i Uredbe (EZ) br. 1223/2009 te o stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 90/385/EEZ i 93/42/EEZ (SL L 117, 5.5.2017., str. 1.).

⁸ Uredba (EU) 2017/746 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. travnja 2017. o *in vitro* dijagnostičkim medicinskim proizvodima te o stavljanju izvan snage Direktive 98/79/EZ i Odluke Komisije 2010/227/EU (SL L 117, 5.5.2017., str. 176.).

⁹ Uredba (EU) 2019/2144 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. studenoga 2019. o zahtjevima za homologaciju tipa za motorna vozila i njihove prikolice te za sustave, sastavne dijelove i zasebne tehničke jedinice namijenjene za takva vozila, u pogledu njihove opće sigurnosti te zaštite osoba u vozilima i nezaštićenih sudionika u cestovnom prometu, o izmjeni Uredbe (EU) 2018/858 Europskog parlamenta i Vijeća i stavljanju izvan snage uredbi (EZ) br. 78/2009, (EZ) br. 79/2009 i (EZ) br. 661/2009 Europskog parlamenta i Vijeća i uredbi Komisije (EZ) br. 631/2009, (EU) br. 406/2010, (EU) br. 672/2010, (EU) br. 1003/2010, (EU) br. 1005/2010, (EU) br. 1008/2010, (EU) br. 1009/2010, (EU) br. 19/2011, (EU) br. 109/2011, (EU) br. 458/2011, (EU) br. 65/2012, (EU) br. 130/2012, (EU) br. 347/2012, (EU) br. 351/2012, (EU) br. 1230/2012 i (EU) 2015/166 (SL L 325, 16.12.2019., str. 1.).

¹⁰ Uredba (EU) 2018/1139 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2018. o zajedničkim pravilima u području civilnog zrakoplovstva i osnivanju Agencije Europske unije za sigurnost zračnog prometa i izmjeni uredbi (EZ) br. 2111/2005, (EZ) br. 1008/2008, (EU) br. 996/2010, (EU) br. 376/2014 i direktiva 2014/30/EU i 2014/53/EU Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage uredbi (EZ) br. 552/2004 i (EZ) br. 216/2008 Europskog parlamenta i Vijeća i Uredbe Vijeća (EEZ) br. 3922/91 (SL L 212, 22.8.2018., str. 1.).

Direktivom (EU) 2019/520 Europskog parlamenta i Vijeća¹¹ utvrđeni su zahtjevi za interoperabilnost elektroničkih sustava za naplatu cestarine i olakšavanje prekogranične razmjene informacija o neplaćanju cestarina u Uniji. Uredbe (EU) 2019/2144 i (EU) 2018/1139 te Direktiva (EU) 2019/520 odnose se na elemente kibersigurnosnih rizika povezanih s rizicima utvrđenima u članku 3. stavku 3. točkama (e) i (f) Direktive 2014/53/EU. Radijska oprema na koju se primjenjuju uredbe (EU) 2019/2144 i (EU) 2018/1139 ili Direktiva (EU) 2019/520 stoga ne bi trebala biti obuhvaćena kategorijama ili razredima radijske opreme koja bi trebala biti u skladu s bitnim zahtjevima iz članka 3. stavka 3. točaka (e) i (f) Direktive 2014/53/EU.

- (17) Člankom 3. Direktive 2014/53/EU utvrđeni su bitni zahtjevi koje gospodarski subjekti moraju ispunjavati. Kako bi se olakšala procjena usklađenosti s tim zahtjevima, njome je predviđena mogućnost pretpostavke o usklađenosti radijske opreme koja je usklađena s dobrovoljnim usklađenim normama donesenima na temelju Uredbe (EU) br. 1025/2012 Europskog parlamenta i Vijeća¹² u svrhu iskazivanja detaljnih tehničkih specifikacija tih zahtjeva. Specifikacijama će se uzeti u obzir i obuhvatiti razina rizika koja odgovara predviđenoj uporabi svake kategorije ili razreda radijske opreme na koju se odnosi ova Uredba.
- (18) Gospodarskim subjektima trebalo bi dati dovoljno vremena za prilagodbu zahtjevima ove Uredbe. Primjenu ove Uredbe stoga bi trebalo odgoditi. Ovom se Uredbom ne sprečava gospodarske subjekte da ispunjavaju njezine zahtjeve od datuma njezina stupanja na snagu.
- (19) Komisija je tijekom pripremnog rada provela odgovarajuća savjetovanja o mjerama utvrđenima u ovoj Uredbi te se savjetovala sa Stručnom skupinom za radijsku opremu,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

1. Bitni zahtjev iz članka 3. stavka 3. točke (d) Direktive 2014/53/EU primjenjuje se na svu radijsku opremu koja može komunicirati putem interneta, neovisno o tome komunicira li izravno ili posredovanjem bilo koje druge opreme („radijska oprema priključena na internet”).

2. Bitni zahtjev iz članka 3. stavka 3. točke (e) Direktive 2014/53/EU primjenjuje se na svaku sljedeću radijsku opremu ako ta radijska oprema ima sposobnost, u smislu članka 4. stavka 2. Uredbe (EU) 2016/679, za obradu osobnih podataka kako su definirani u članku 4. stavku 1. Uredbe (EU) 2016/679 ili podataka o prometu i lokaciji kako su definirani u članku 2. točkama (b) i (c) Direktive 2002/58/EZ:

- (a) radijsku opremu priključenu na internet, osim opreme iz točke (b), (c) ili (d);
- (b) radijsku opremu projektiranu ili namijenjenu isključivo za skrb o djeci;
- (c) radijsku opremu koja je obuhvaćena Direktivom 2009/48/EZ;

¹¹ Direktiva (EU) 2019/520 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. ožujka 2019. o interoperabilnosti elektroničkih sustava za naplatu cestarine i olakšavanju prekogranične razmjene informacija o neplaćanju cestarina u Uniji (SL L 91, 29.3.2019., str. 45.).

¹² Uredba (EU) br. 1025/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o europskoj normizaciji, o izmjeni direktiva Vijeća 89/686/EEZ i 93/15/EEZ i direktiva 94/9/EZ, 94/25/EZ, 95/16/EZ, 97/23/EZ, 98/34/EZ, 2004/22/EZ, 2007/23/EZ, 2009/23/EZ i 2009/105/EZ Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Odluke Vijeća 87/95/EEZ i Odluke br. 1673/2006/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 316, 14.11.2012., str. 12.).

- (d) radijsku opremu koja je projektirana ili namijenjena, isključivo ili ne, za nošenje pričvršćena ili obješena na bilo koje od sljedećeg:
 - (i) bilo koji dio ljudskog tijela, uključujući glavu, vrat, trup, ruke, dlanove, noge i stopala;
 - (ii) bilo koju odjeću, uključujući pokrivala za glavu i ruke ili obuću, koju nose ljudska bića.

3. Bitni zahtjev iz članka 3. stavka 3. točke (f) Direktive 2014/53/EU primjenjuje se na svu radijsku opremu priključenu na internet ako ta oprema vlasniku ili korisniku omogućuje prijenos novca, novčane vrijednosti ili virtualne valute kako je definirano u članku 2. točki (d) Direktive (EU) 2019/713.

Članak 2.

1. Odstupajući od članka 1., bitni zahtjevi iz članka 3. stavka 3. točaka (d), (e) i (f) Direktive 2014/53/EU ne primjenjuju se na radijsku opremu na koju se primjenjuje bilo koji od sljedećih propisa Unije:

- (a) Uredba (EU) 2017/745;
- (b) Uredba (EU) 2017/746.

2. Odstupajući od članka 1. stavaka 2. i 3., bitni zahtjevi iz članka 3. stavka 3. točaka (e) i (f) Direktive 2014/53/EU ne primjenjuju se na radijsku opremu na koju se primjenjuje bilo koji od sljedećih propisa Unije:

- (a) Uredba (EU) 2018/1139;
- (b) Uredba (EU) 2019/2144;
- (c) Direktiva (EU) 2019/520.

Članak 3.

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od ... [*Ured za publikacije, unijeti datum = 30 mjeseci nakon stupanja na snagu ove Uredbe*].

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 29.10.2021.

Za Komisiju
Predsjednica
Ursula VON DER LEYEN